

LITHUANIAN DAILY UNITY

VIENYBE

Didest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879
Advertising rates on application

PRENUMERATA

Table with 2 columns: Period (Brooklyn ir užsienio, Metams, Pusan metų, Trims mėnesiams, Vienam mėn.), Price (\$7.00, \$3.75, \$2.00, \$1.65, \$0.75)

Jaungintinė Valstybės ir Kanadoje: Metams \$5.00, Pusan metų \$2.75, Trims mėnesiams \$1.65, Vienam mėn. \$0.75

Viešai reikalaujame adresuokite: Lithuanian Press Corporation, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

DĖL TAUTINĖS VISUOMENĖS ATSTOVŲ SEIMO

Kovo mėn. 26 d. "Vienybės" laidoje, "Dirvos" redaktoriaus p. K. S. Karpiaus iškelia tautinės visuomenės atstovų seimo reikalingumą ir siūlo tokią seimą susaukti šių metų rugsėjo mėnesį per Labor Day. Anksčiau buvo pasiūlymų šį seimą susaukti Chicagoje SLA seimo metu, tačiau p. Karpiaus nurodo, kad jei SLA seimo metu saukti, tai reikia daugiau laiko, o jo tuo tarpu yra mažai, nes SLA seimų metu daug laiko sugaistama menkniekiams. Su tokia p. Karpiaus pasiūlymu mes sutinkame, tačiau reikiu pridėti, kad vis dėlto SLA seimo metu Chicagoje, bent vieną dieną reikiu pašvesti kitiems tautiniams reikalams, kurie lygiai svarbūs, kaip ir SLA seimas. Reikiu bent vieną dieną susaukti visus tautinius veikėjus ir čia veltų padaryti preliminarinį pasitarimą dėl tautininkų seimo Labor Day. Chicagoje reikiu bent apšaukti apkalbėti einamuosius ir pačius svarbiausius tautinių organizacijų reikalus ir nustatyti šiojią tokią dienotvarkę rugsėjo mėnesio seimui. Be to reikiu pasitarti dėl vietos. Mums atrodo, kad seimą saukti kur nors toli vakaruose nereikiu, bet geriau rytuose, nes iš rytų delegatų, kurių daugumą jau bus dalyvavę SLA seime nenorės antru kartu daryti tokią didelę kelionę į vakarus. Dabar kitas dalykas: mes visuomet šaukiame seimus ir suvažiavimus dideliose miestuose. Šį kartą ar nebūtų gerai, kad tautininkų seimas įvyktų kuriam nors rytų miestelyje, kur yra nemažai lietuvių. Pav. Amsterdam, N. Y., Waterbury, Conn., kuriame nors Long Islando miestelyje, New Jersey ar Massachusetts. Reikia pasirinkti tokią vietą, kad iš apylinkių netolimų miestų ir miestelių, net bažnytkaimių galėtų atvažiuoti lietuvių veikėjai, kurie paprastai negali ar neturi noro dangintis į didmiesčius. Tokiam miestelyje seimas būtų ne tik naujenybė, bet dalinai išjudintų ir tų kolonijų žmones ir, neabejojant, turėtų daugiau pasekmių ir nestų daugiau naudos, nes mažų miestų gyventojai lietuvių, kaip jau praktika parodė, yra ne tik nuširdesni darbuose, bet mažiau palinkę prie intrigų. Iki šiol tautininkų seimus suvažiavdavome tik pačių didžiųjų centrų žmonėms, kurie pasižymi dideliu tingėjimu ir kalbėjimu, bet jokios akcijos neparodo. Mūsų pageidaujama, kad bent vienas seimas nutartų ką nors konkrečiau ir kad jo išdavoje kolonijose pasireikštų naudingi vaisiai. Tautininkams merdėti jau nusbodo!

LIETUVOS RYSIAI SU IŠEIVIJA

"Lietuvos Aids" tilpo editorialis (mes jį perspausdinome) Lietuvos ryšių su iševija klausimu. "Aidas" sako, jog turi žinių, kad prie Draugijos Užsienio Lietuviams Remti bus įsteigta komisija. Tos komisijos uždavotus bus surasti priežastis kliudancias Lietuvos ir užsienio lietuvių bendradarbiavimui ir pateikti planą, kaip tą bendradarbiavimą pagerinti. Pats tikslas čia siekiamas, nors 20 metų suvėlintas, bet geras. Geriau vėliau negu niekada. Kultūriniai, socialiniai ir ekonominiai santykiai tarp Lietuvos ir užsienio lietuvių reikalauja pagerinimo ir išplėtimo. Didelis ta linkme pasiekimas nestų visokeriopą naudą Lietuvai ir iševijai lietuviams. Jis suteiktų daugiau gyvumo, dvasinių jėgų patvirtinimo ir ekonominį progų ir gerovių padidinimo. Tas lygiai teigiamai atsilieptų namie ir svetur. Taigi prie paties sumanymo tik tiek galima pridėti: Apgailestina, kad jis 20 metų suvėlintas, bet sveikintina, kad nors dabar atsimita.

DANIJOS KARINĖS PAJĖGOS

Nagrinėjant Šiaurės valstybių karines aktualijas ir karinių pajėgų dydžius, prisimintina ir Danijos karinė organizacija, nors jos kariuomenė, panašiai kaip ir Skandinavijos valstybių, ilgą laiką karuose nedalyvavo. Dabartiniu metu Danijoje gyventojų beveik visų milijonų daugiau, negu Norvegijoje, bet karinės Danijos pajėgos yra dar menkesnės, negu Norvegijos. Tai kos metu Danija turi pėstininkų ir keletą divizijų specialinių dalinių: iš viso 6 pulkus pėstininkų, 2 kavalerijos, 3 lauko artilerijos. Prie kiekvieno lauko artilerijos pulko yra priskirta po vieną pulką motorizuotų šaulių dalinių ir priešlėktuvinių pabūklų dalinių. Toliau eina įvairūs papildomieji pionieriai ir ryšių daliniai vienetai. Tai kos metu Danijos armija savo skaičiumi svyruoja nuo 4,000 vyrų minimumo žiemos metu, ligi 26,000 vyrų maksimumo vasaros metu. Karui kilus, Danija galėtų surinkti 150,000 vyrų armiją.

Armijoje tatraujamasis laikas yra nuo 20 ligi 40 metų. Pirmasis apmokymas, t. y., būtinoji karo tarnyba, atsižvelgiant į tai, kas kokioje ginklu rūšyje atlieka karo prievolę, trunka 5 arba 6 mėnesius. Karininkų kadrai yra numatyti gana rūpestingai lavinimas. Danijos oro laivynas susideda maždaug iš 150 lėktuvų. Jūros pajėgos susideda iš 3 pakraščiu senosio tipo kreiserių, 20 torpedinių laivų, 12 povandeninių laivų ir kai kurių kelių mažesniųjų vienetų ypatingiems uždaviniams. Savo geografinė padėtimi Danija yra natūralus tiltas tarp Europos ir Skandinavijos. Ta Danijos padėtis jai leidžia savo sąlyg ir sąsaurių padėtimi valdyti jūros kelius tarp Šiaurės jūros ir Baltijos jūros. Iš Bostono praneša, kad lietuvis biznierių Kupstis rengia konkursą parašyti eilėraščių Dariaus ir Girėno vardams įamžinti. Už geriausią eilėraščių paskirta 200 dol. premija.

"Šaulių Sąjungos Istorija"

Šaulių Sąjunga, minėdama savo darbo ir gyvenimo 20 metų sukaktuves, išleido istorinį leidinį "Šaulių Sąjungos Istorija." Knygoje trumpai aprašytos šaulių kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės, Šaulių Sąjungos karinio mokymo ir kultūros darbai. Taip pat knygoje aprašytas vienas Šaulių Sąjungos praeities reiškinys — bendradarbiavimas su Amerikos lietuviams.

Knyga redagavo Vytauto Didžiojo Universiteto privadocentas istorikas Dr. Jonas Matusas.

Knyga įdomi. Ją galima užsisakyti Lietuvos Pasiuntinybėje Washingtone arba Lietuvos Konsulatuose. Knygos kaina su pristatymu (paštu) į namus 60 amer. centų.

NAUJI MILŽINISKO STIPRUMO MAGNETAI

Zinome, kad geležis iš visų metalų labiausiai imagnetinama. Elektros srove galima geležį padaryti labai stipriu magnetu, kuris yra stipresnis už natūralųjį magnetą. Tokie elektromagnetai vartojami radijo ir garsinės filmos garsintuvams. Stipriems garsams reikia galingų magnetų, stipriems magnetams gauti reikia daug elektros energijos naudoti. Išėjus būtų surasta, jeigu galėtume pagaminti stipraus imagnetinamumo metalą, kurio pastovus magnetingumas būtų toks pat, koks dabar gaunamas tik elektros srovei veikiant. Japonų fizikai Honda ir Michima, ilgai eksperimentavę, išmėgė ir geležį tam tikrą kiekį nikelio, kurio magnetiniai savybai prilygsta gerų elektros magnetų stiprumui.

Japonų fizikai Honda ir Michima, ilgai eksperimentavę, išmėgė ir geležį tam tikrą kiekį nikelio, kurio magnetiniai savybai prilygsta gerų elektros magnetų stiprumui.

AMERIKOS AFORIZMAI APIE PINIGUS

Galima vieną gerą dalyką pasakyti apie pinigus. Jie kalba tik išeidami. Pinigai daugeliui iš mūsų yra: mažų dalykų — ypač po to, kai sumokėti mokesčiai ir kurio atsarga pripildyta. Mažas prietaisas gali pakelti vežimą, bet reikia didelio prietaiso jį pakelti išlaikyti. Nežiūrint, kad popierinio dolerio gyvenimas tėra tik septynių ar aštuonių mėnesių ilgumo, mes niekada nesame turėję jo ant mūsų rankų mirštančio. Broadway (džioji gatvė miestuose) yra vieta, kur žmonės išleidžia pinigus, kurių neuždirbo, pirkdami daiktus, kurių jiems nereikia, kada padaryti išpūdį žmonėms, kurie jiems nepatinka. Pinigai nereikia viso ko, bet visa kas matoma reiškia (turi galvoje) pinigus. Stebėtina, kad pinigai nerausta, kai jie kalba taip, kaip jiems liepia kalbėti kai kurie žmonės. Beveik vieną žmogišką savybę pinigai turi tą, kad jie mėgsta apsisūti, kur jie randa giminą draugiją. Keista, kad žmonės vadina pinigus "tešla" (angliškai "dough"). Tešla kimba jums prie pirštų. Biudžeto apibudinimas: Pasakyti savo pinigams, kur eiti, vietoj stebėtis, kur jie išėjo. O kai milijonieriaus pinigai kalba, jie kalba apie daugiau pinigų. Arėjas Vitkauskas.

SLA KOALICIJOS SLEITAS

Kaip iš spaudos ir įvairių agitacinių cirkulių žinoma, iki šiol SLA rinkimų kampanijoje su savo sleitais figūruodavo trys partijos: tautininkų, socialistų ir komunistų. Rinkimams einant prie pabaigos, toj arenoj staiga pasirodė dar vienas politinis paukštis — socialistų tautininkų koalicijos sleitas. Ta patyreme iš cirkulių, po kuriais pasirašo "Koalicijos-bepartyvis SLA Rytų Komitetas" ir kurį siuntinėja J. Krukonis iš So. Bostono, Mass. Šis komitetas savo cirkuliorie ragina SLA narius rinkti patyrusius žmones į SLA valdybą, išrenkant visą seną Pildomąją Tarybą: Bagočių, Mažiukną, Viniką, Gugį, Mikutiūtę ir Dr. Stanislovaitį — keturius socialistus, du tautininkus ir vieną bepartyvį. Dabar atėjo koalicijų laikai. Tačiau SLA koalicija rinkalauja keletos pastabų. Pirmiausia reikia pastebėti, kad ji neatitinka demokratijos principams. Koalicijose paprastai stengiamasi prisilaikyti reprezentacijos proporcijos. Šioje koalicijoje proporcijos visai nėra. Socialistai turi net 60% vietų valdyboje, o tautininkai turėdami didelę daugumą narių turi vos tik dvi vietas. Tai labai nedemokratiška ir neteisinga reprezentacija. Už tą neteisingumą negalima kaltinti socialistų. Tai buvo jų "giltukas," kad tūli tautininkų vada nepaisė apie teisingą tautininkų reprezentaciją, bet žiūrėjo tik save į vietą įsprausti. Ta proga tenka pažymėti, kad ši SLA koalicija suplanuota dar Pittsburgho seime ir įvykdyta Detroito seime. Ji slapta ir gudriai išliko 1936 ir 1938 m. rinkimais. Kiti kandidatai ant socialistų ir tautininkų sąrašų buvo tik, kaip amerikona sako "ožkos." Šiuose rinkimuose kai kas manė, kad toji koalicija yra mirusi, tačiau vadinamo Rytų Koalicinio Komiteto cirkulioriai turėtų visiems tautininkams ir socialistams atidaryti akis ir parodyti, kad ji nėra mirusi ir kad tautininkų ir socialistų atskiri sleitai sudaryti tik dėl žaislo. Tų partijų kiti, nedabartiniai Pildomosios Tarybos nariai dar kartą gali pasiliukti "ožkomis." SLA valdančios klijos slaptos mašinos dirbs tikiai už koalicijos kandidatus. Svarbiausia, tai ši koalicija turėtų atidaryti akis SLA nariams. Jos cirkulioriai pataria rinkti koalicinę kliją "patyrimo" pretenzija. Geriausia patyrimu šioji kliją gali pasigirti tai nuostolingomis vertybės polituri manipuliacijomis, SLA pinigų ir remontų balą metymas ir išlaidų keliu savo algų žymiais didinimais. SLA organizacijai naudingais darbais savo patyrimo toji koalicija neteisingai. Paminėti ją naujais žmonėmis SLA išdui būtų labai į sveikata. D. K.

6. Lietuvių radijo valandos vedėjo vardas, pavardė ir adresas; kiek kartų, kokiomis dienomis ir iš kokios stoties būna transliacijos. Gautos žinios bus susistemizuotos ir įdėtos į leidinį. Draugijų vadovybių ir veikėjų interesas yra, kad jų kolonija tame leidinyje būtų pilniausiai atstovaujama. Generalinis Konsulatas dės pastangas gauti galimai pilnesnes žinias apie kiekvieną lietuvių koloniją, bet jei į leidinį kuri nors draugija nepateks, tai tik todėl, kad Konsulatui apie ją nebus suteikti žinių. Vienam kitam veikėjui tuo reikalu išsiųsti laiškaai ir atitinkamos anketos, bet jei kas sutiktų padėti Konsulatui rinkti žinias, pranešus akentos bus tuojau pasiūstos. Už kooperaciją iš anksto dėkojame. Zinias reikia siųsti: Consulate General of Lithuania, 16 West 75th Street, New York, N. Y. P. S. Taip pat labai pageidaujamos lietuvių bažnyčių, įstaigų ir įmonių fotografijos, tinkančios spaudai (ant glancuoto-blizgancio popierio). Lietuvos Generalinis Konsulatas

LEIDINIO APIE PASAULIO LIETUVIUS REIKALU

NEW YORK, kovo 21 d. — Šiomis dienomis gautas iš Draugijos Užsienio Lietuviams Remti prašymas, kad ji ruošia leidinį apie pasaulio lietuvius, kuriame bus smulkios žinios iš įvairiuose kraštuose gyvenančių lietuvių kultūrinio, ekonominio, bei politinio gyvenimo. Neabejotina, kad šio leidinio didžiausią dalį sudarys Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir Kanadoje gyvenančių lietuvių draugijų, profesionalų, bei biznierių adresai. Šių žinių rinkimui Draugija Užsienio Lietuviams Remti yra prašiusi Generalinio Konsulato kooperacijos. Konsulatas teturi žinių tik apie svarbiausias organizacijas, bet apie smulkesnes vietinio pobūdžio organizacijas, profesionalus, bei biznierių turimos žinios yra nepilnos ir tai didžia dalimi pasenusios. Norėdamas duoti apie Amerikos lietuvius galimai pilnesnes žinias, Generalinis Konsulatas prašo pačių draugijų ir vietos visuomenės veikėjų kooperacijos. Reikalingos sekancios žinios: 1. Draugijos pavadinimas ir adresas, pirmininko ir sekretoriaus vardai, pavardės ir adresai; trumpa draugijos charakteristika (politinė, kultūrinė, ekonominė, religinė ir t.t.), kada įkurta ir kiek turi narių. 2. Lietuvių bažnyčios, jų adresai, pastatymo datos ir statytojų pavardės, dabartinių kunigų pavardės ir adresai, apytikris parapijiečių skaičius. 3. Lietuviai profesionalai (advokatai, daktarai ir kt.), jų vardai, pavardės ir adresai. Jei kurie savo pavardes yra suamerikoniškę, tai skliaustuose prašoma nurodyti ir lietuviškąją. 4. Ekonominės lietuvių įstaigos (fabrikaai, bankai, didesinės biznio įstaigos), jų savitinkų vardai, pavardės ir adresai. 5. Lietuvių mokyklų su mokytojų vardais, pavardėmis ir adresais ir apytikriu mokinių skaičiumi.

6. Lietuvių radijo valandos vedėjo vardas, pavardė ir adresas; kiek kartų, kokiomis dienomis ir iš kokios stoties būna transliacijos. Gautos žinios bus susistemizuotos ir įdėtos į leidinį. Draugijų vadovybių ir veikėjų interesas yra, kad jų kolonija tame leidinyje būtų pilniausiai atstovaujama. Generalinis Konsulatas dės pastangas gauti galimai pilnesnes žinias apie kiekvieną lietuvių koloniją, bet jei į leidinį kuri nors draugija nepateks, tai tik todėl, kad Konsulatui apie ją nebus suteikti žinių. Vienam kitam veikėjui tuo reikalu išsiųsti laiškaai ir atitinkamos anketos, bet jei kas sutiktų padėti Konsulatui rinkti žinias, pranešus akentos bus tuojau pasiūstos. Už kooperaciją iš anksto dėkojame. Zinias reikia siųsti: Consulate General of Lithuania, 16 West 75th Street, New York, N. Y. P. S. Taip pat labai pageidaujamos lietuvių bažnyčių, įstaigų ir įmonių fotografijos, tinkančios spaudai (ant glancuoto-blizgancio popierio). Lietuvos Generalinis Konsulatas

IVAIRIOS TRUMPOS ZINIOS

● Vasario 22 dieną Kaune mirė buvęs užsienių reikalų ministras Dr. Dovas Zauinis. Paskutiniu metu velionis buvo Lietuvos Banko direktoriumi. ● Jau apskaičiuota, kad per Panevėžio ligoninės gaisrą nejudomo turto sudėgė už 50,000 litų ir judomo už 7 — 8 tūkstančius litų. ● Aukštadvaryje degė Dr. Mongirdo dvaras, pasižymėjęs karpių auginimu. Gaisras padarė apie 8,000 litų nuostolių. ● Šiauliuose mirė žymus visuomenės veikėjas adv. Venclauskas, buvęs pirmuoju Šiaulių miesto burmistru.

ISPŪDŽIAI IŠ TAUTOS ŠVENTĖS IŠVAKARIŲ VILNIUJE

(Pabaiga)

Ir įvairūs planai skverbiasi į galvą. Pavyzdžiui — amerikiečiuose yra trys didelės labdaros organizacijos: Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, Susivienijimas Liet. Rymo-Katalikų Amerikoje ir Liet. Darbininkų Susivienijimas. Trijų krypčių žmonių, bet visi lietuvių, visiems taip pat brangūs ir svarbūs yra tie patys jų tautos reikalai. Tiesa, tos organizacijos negali liesti savo sutaupyto fondų, kurių tikslas yra šelpti savo narius. Bet jos, rodo, galėtų praversti, sakysime, kad ir tokią idėją: kiekviena organizacija prie savo izdo steigia specialų Vilniaus Kraštui Remtį Fondą. Organizacijų nariai gera savo valia, mokėdami mėnesinius organizacijos mokesčius, aukoja tam fondui kiek kas gali, pav. nors po 1 litą, t. y. apie 20 centų. Jei tokiam sumanymui priimtų organizacijų centrai, tai tik iš tų 40,000 organizuotų trijuose Susivienijimuose žmonių Vilniaus kraštas galėtų gauti nuolatinę paramą, siekiančią bent 8,000 dol. mėnesiui, t. y. nemažiau 40,000 litų, per metus susidarytų užtikrinta ir organizuota parama, siekianti 480,000 litų. Turint tokią užtikrintą sumą, būtų galima padaryti labai daug naudingo darbo Vilniaus varguomenėi. Jei seniau, 1919-1920 m., amerikiečiai galvojo apie Pilečių sąjungą, tai jie, rodo, pritarę ir Vilniaus Fondui panašiu pagrindu, kurs viršuje suminėtus, Dvidešimt centų (Amerikos pinigais) mėnesiui bet kurios organizacijos nariai nebūtų nepakeliamas našta, o kiek ji nušluostytų asarų Vilniaus varguomenėi!

Iškilmės, kurias ruošė su V. K. R. Vyr. K-to nariais priešakyje Vytauto Didžiojo Gimnazijos vadovybė, buvo gražioje tos gimnazijos salėje. Susirinko labai gausingai jauki ir tvarkinga gimnazijos jaunuomenė. Iškilmingą posėdį atidarė V. K. R. Vyr. Komiteto pirm. Dr. J. Navakas ir sukviėtė prie didžio stalo po Lietuvos vėliava garbės prezidiumą: V. K. R. K-to garbės pirm. p. J. Tūbelienę, ponias Kriaučiūniene ir Piktšilingienę, iškilmėms ir Vilnių atvykusį klaidėdijį p. Martyną Jankų, kurį mokiniai pasitiko širdingomis ovacijomis. Prie did. stalo taip pat sėdėjo tos gimnazijos direktorius p. Kairiūkštis ir Vilniaus Lietuvių Labdaros Dr-jos pirm. kun. Bieliauskas, jo žinioje yra vyriausybės parama išlaikomi tos Dr-jos bendrabuviai, kuriems padeda ir V. K. R. Komitetas.

Ar minėti tas kalbas, kurias pasakė iškilmių dalyviai? Jų kalbos kupinos jausmo, pritaikytos momentui, pasakytos jaunimui, kuriam bus lemta ateityje testti dabartinių veikėjų vadovaujamą Lietuvos gyvenimą. Ir džiaugsmu ir susirūpinimu aidėjo kalbėtojų žodžiai. Kalbant apie Vilnių jis buvo gražiai lyginamas su brangiu deimantu:

"... Turėjo auksakalis gražų ir brangų savo rankų nukaltą žiedą, kuriame buvo itin brangus deimandas, žerdavęs iš savęs įvairiaspalves šviesos kibirkštis... Jis brangino tą savo žiedą labiau ir už savo gyvybę. Ir žuvo žiedas, buvo auksakalio priešų išpėstas. Ir auksakalis susielojęs aimanavo ir nerimavo, savo prarastus brangenybės ilgus, metus ieškodamas, dėl jos sielvartaudamas ir liūdėdamas... Ir pagaliau, jis ją rado, priešų aplamdytą ir piktų kojų sumindžiotą... Su džiaugsmo asaromis jis valė ir taisė savo brangenybę ir puošniausioje savo rūmų vietoje ją padėjo..." Tais žodžiais garbės pirmininkė p. Tūbelienė prilygino Vilnių brangiam žiedui su deimantu, o lietuvių tautą — auksakaliui. Ir kiti gražūs poetiški prilyginimai kalbėtojų kalbose kėlė jaunimo susidomėjimą. Po kalbų buvo Tautos Šventės išvakarių menišką programą, pačių mokinių deklamacijos, dainos, vaidinimai. Dalyvavo ir mūsų Valstybės Operos solistai.

Sešioliktąją vasario dieną Vilnius šventė ypatingą nuotaika. Tokio momento jis dar nebuvo patyręs. Iš Gedimino kalno aidėjo trimitas, kuriam atsakė trimitai iš Katedros Aikštės. Paradas prieš Katedrą. Didžiausios žmonių minios. Kalbos garsakalbiais perduodamos gatvėse. Lietuviai Lietuvos sostinėje nuaidino visą miestą lietuvių kalba ir lietuvių daina. Vilnius pasirodė labai tvarkingas ir lietuviškai rimtas. K. V-as.

KADA PASTATYTAS PIRMAS SVYTURYS

Pirmasis jūros svyturys buvo vienas iš septynių antikinio pasaulio stebūklų. Jis buvo pastatytas Pharo saloje. Jį sugalvojo architektas Sostratas, kurio gyvenimą ištiko jūros nelaimė. Jo sužadėtinė su tėvais plaukė iš Graikijos į Egiptą. Nakties tamsoje laivas užplaukė ant uolų ties Pharo sala ir sudužo, o keleiviai nuskendo, — jų tarpe ir Sostrato sužadėtinė. Skausmo prislegtas Sostratas nusprendė pastatyti saloje svyturį, kuris išpėtų jūrininkus nuo pavojų. Svyturys buvo 35 metrų aukščio baltas bokštas, jo viduje, viršūnėje, naktimis švietė tam tikri židiniai ir degulniai. Tas pirmasis svyturys išstovėjo beveik 15 amžių, kol jį pagaliau sugriovė žemės drebėjimas. Susisiekimo M-ja projektoja plento Turmantas — Zarasai statyba. Pientas turasias 14 km. ir jį darbai bus pradėti šį pavasarį.

PENKIŲ VIETŲ TRIRATIS AUTOMOBILIS

Jungtinėse Amerikos Valstybėse išleistas penkių vietų automobilis su trijų ratų šasi. Šis automobilis labai ekonomiškas — šimtui kilometrų sunaudoja viso tik 6 litrus degamosios medžiagos. Sasio rėmų vamzdinės konstrukcijos ir kuzovo elektrinio suvirinimo dėka, mašinos svoris neprasoka 1,800 svarų. Trijų ratų šasi leido kuzovui suteikti išimtinai patogias oro pasipriešinimui sumažinti lūnijas. Prie 4,000 apsisukimų per minutę variklis išvysto 60 A. J., aušinimas — oru. Mašina išvysto iki 80 mylių per valandą greitį. Finansų M-ja Vilniaus srityje įsigijo Trinopolio plytinę, kuri per metus pagamina iki pustrėčio milijono plytų. Plytinę nuomuoja "Statybos" bendrovė. Šiais metais įvyksta višutinis Lietuvos gyvenčių surašėjimas ir tam darbai reikės apie 10,000 žmonių.

TAKE IT OR LEAVE IT

By Vitalis Bukšnaitis

NEW YORK, March 27 — Your New York correspondent has been the recipient of some fairly severe (and quite justifiable) criticism during the past few weeks. The gist of this criticism has been that (a) "Take It Or Leave It" doesn't appear daily in the columns of the world's oldest Lithuanian newspaper, as advertised, and (b) my position as English editor of the monthly Lietuva is not satisfactorily taken care of when I fail to write in it my so-called monthly review of the Lithuanian American scene called "Another Month Goes By."

It is flattering to know that there are those who look forward to the regular appearance of not only this column, but also of this reporter's monthly contribution to Mr. Tysliava's remarkable publication. I offer no excuses for my lapses, except that it is still the policy of this commentator to adhere to my original policy of refraining from writing anything which, in my estimation will be wasting newspaper. After all, it cost money to publish either a newspaper or a magazine. Why should I waste it by talking through my hat?

This column first made its appearance in this space some five years ago when Juozas Tysliava was editor in chief of this newspaper. At that time we had a working agreement which has been respected by his successors, first Mr. Stasys Vitaitis, and now by the present editor Jonas Krūza. The agreement was to the effect that this correspondent was to have free rein to write about any subject pertaining to matters which might interest Lithuanian Americans with no censorship to be exercised over my opinions. I was to be my own editor. I was. I am.

And now that Mr. Tysliava has become the publisher and editor of a new Lithuanian American monthly periodical, the like of which has never before been seen by Lithuanian Americans, the noted poet, editor and *litterateur* has invited me to become English editor of the Lithuanian monthly Lietuva. And the same agreement prevails. If I have nothing of importance to write, I refuse to utilize space which might be used to better advantage. After all, there are contributors whose opinions might conceivably provide more suitable reading than the stuff I might write merely to fill space.

If this column did not previously discuss Mr. Tysliava's Lietuva, it was probably for the same reason that this commentator did not write about the cute antics of Richard Vytautas. One does not with impunity discuss his family in print. However, a word of explanation at this time was in order, especially since most readers of this column are interested in that sort of thing. And so, I'd like to point out that Lietuva is published monthly by Juozas Tysliava, who is also editor in chief. Anita Bichusa is business manager. Vitalis Bukšnaitis is English editor, Tadas Mažeika is art editor, and the contributing editors sound like a roster of the "who's who" of

KĄ VEIKIA LENKŲ KARO BELAISVIAI

Oficialiomis vokiečių žiniomis, šiuo metu Vokietijoje yra 310,000 lenkų karo belaisvių. Didesnė jų dalis, apie 200,000, dirba žemės ūkio darbus. Vien tik Berlyne dirba 30—35,000 karo belaisvių. Apie 25,000 dirba daržininkystės srityje, o apie 6,000 prie gatvių ir kelių tiesimo ar senų namų griovimo darbų. Apie 5,000 belaisvių, seniau dirbusių angliu kasyklose, dabar pasiūti į Fens-tenberga angliu kasti. Lenkų karo belaisviai Vokietijoje patalpinti dviejose belaisvių stovyklose, kurių viena yra Jite-borge, o kita Gubene. Falke-se, prie Berlyno yra kita stovykla, kurioje tėra apie 1,000 asmenų. Šios stovyklos gyven-tojai teigia esą vokiečiai. Šiuo metu jų suteiktos žinios tikri-namos, ir jei pasirodytų, kad tai tiesa, juos paleistų grįžti į kilimo vietas. Šiuo metu jie dirba Vokietijos kelių ir auto-stradų statybos inspektorius Dr. Todo žinioje. Šiai belais-vių grupei mokamas didesnis atlyginimas ir suteikta didesnė laisvė. 2,000 belaisvių dirba prie sniego valymo nuo kelių ir gatvių. Dalis dirba prie an-glių iškrovimo ir pervedimo. Belaisvių priežiūra labai griežta. Ypatingai žiūrima, kad jie nesutiktų su vokiečiais. Ir ten, kur belaisviai ma-

žesnėmis grupėmis patalpinti pas ūkininkus žemės ūkio dar-bams dirbti, jie gyvena visai atskirai nuo ūkininkų šeimų ir tų ūkių darbininkų. Vokiečiai, kurie lengviau pažiūrėjo į šį griežtą atsisirbojimą, skaudžiai nukentėjo. Sunki problema kilo ryšium su dideliais šal-čiais ir lengvu belaisvių apsi-renkimu. Apie 250,000 karo metu paimtų belaisvių buvo be miltinių. Daugelis neturėjo net baltinių ir kitų būtinų apsi-ren-gimui dalykų. Daugeliui iš-duota vokiečių kareivių mili-ninės. Be to, jais pradėjo rūpin-tis tos įstaigos, kurios iki šiol aprūpindavo drabužiais kalin-nius. Batus lenkų belaisviai gauna iš kariuomenės dirbtu-vių.

Abiejose stovyklose sekma-dieniais vyksta pamaldos. Be-veik 30% belaisvių yra anal-fabetai. Lenkų karininkai pa-talpinti atskirose patalpose. Jų neliečia ir darbo tarnyba. Jie daugiausia dirba kaip ver-tėjai ir laišku rašytojai tiems, kurie rašyti nemoka.

Tuo tarpu nežinia, kada be-laisvius leis grįžti į jų gyvena-mąsias vietas. Didesnė dalį, manoma, vokiečiai pasiūks Vo-kietijoje tiek ilgai, kiek bus reikalinga kaip darbo jėga. L. A.

IS MŪSŲ PADANGĖS

SCRANTON, Pa. — Tau-rų klubas paskutiniame susirinki-me nutarė paaukoti \$5 Dā-rius-Girėno paminklo fon-dui. Taipgi svarstė reikalą į-vesti lietuvių kalboj knygų sky-rių miesto knygynė. Išrinkta komisija: V. A. Kerševičius, V. Meškūnas ir adv. E. Yo-wars pasitarti su miesto kny-gyno valdyba.

Iš SLA 7-to apskr. suvažiavimo WILKES BARRE, Pa. — Ko-vo 17 d. Lietuvių klube įvyko SLA 7-to apskr. suvažiavimas. Dalyvavo 19 kuopų su apie 50 delegatų.

Iš svarbesnių nutarimų, bu-vo pasiūsta rezoliucija Penna-valst. gubernatoriui, kad už-tartų Shenandoah, Pa. nuken-tėjusius gyventojus ir suteiktų jiems pašalpą.

Nutarta pasiūsti rezoliuciją Lietuvos valdžiai prašant pra-šalinti lietuvių persekiotoją svetimšali, Vilniaus arkivys-

kupą Jalbzykowskj iš vietos. Svarstyta centro kelimo klausimas. Iš apskr. valdybos ra-porto pasirodė, kad mūsų SLA ponai nelabai greitai galės kel-ti centrą, nes lėšų fondas per-daug skylėtas ir jame pinigai neužsiliko, beveik tuščias. O Penna Ins. Komisijonierius ne-leidžia kitu fondu tuštyti. Ma-tyti tas bus SLA ant naudos.

Po SLA 7-to apskr. globa gyvuoja vaikų draugijėlė "Bi-rutė." Mokinasi 30 jaunų lie-tuviukų, mokytojauja iš Wil-kes Barre p. Botyras, jam pag-lobesti p. Stanislovaitienė, p. M. Kupris, p. Stanislovaitis ir kiti geri lietuviai.

SLA 7-to apskr. suvaži-avimai labai draugiški. Po su-važiavimo delegatai pavaisini-ti ir pavalgydinti nemokamai, dėka sumanios apskr. valdy-bos. Laikė užkandžių, padary-ta sidabrinė kolektiva Vilniaus lietuviams sušelpiti, sumesta \$5, kurie pasiūsta Lietuvos Kom-sulatui. V. A. Kerševičius.

VILNIAUS MOKSLEIVIAI ATBĖGELIAI

Vilniuje šiuo metu yra apie 300 moksleivių atbėgėlių, at-tykusių iš vokiečių užimtos Su-valkų-Seimų krašto srities ir iš Sovietų Sąjungai atitekusių lie-tuviškų sričių.

Vytauto Didžiojo vardo gim-nazijoje Vilniuje yra apie 200 atbėgėlių moksleivių. Vilni-je jie atsidūrė be tėvų ar glo-bėjų ir dėl to yra labai sun-kiroje būklėje. Daugumas jų gyvena bendrabučiuose.

Nuo vasario 1 d. Vytauto Didžiojo gimnazijos tėvų kom-itetas duoda atbėgėliams moksleiviams priešpėčius. Be to, tėvų komitetui tenka rūpin-tis atbėgėlių atleidimo nuo mokslapinių mokesčių arba už juos sumokėti ir kt. Visam tam reikalinga lėšų.

Vilniaus Kraštui Remti Vyr. Komiteto posėdyje (vasario 5 d.) moksleivių sekcijos pirmi-ninkas p. V. Tumėnas (Sviet. Ministrų referentas) prane-šė, kad iš 20,000 moksleivių Vilniuje 12,445 moksleiviai yra

Lithuanian American journa-lism. Subscriptions in the United States are two dollars annually, and should be sent to the editorial and circulation offices: Lietuva, 188 Blecker Street, New York, N. Y.

būtinai reikalingi vienokios ar-ba kitokios pagalbos.

Pono Tumėno nuomone, pa-galba mokiniams turėtų būti tokia:

a) 6,800 mokinių reikia ap-anti ir šiam dalykui reikalin-ga 102,600 lt.

b) 2,000 berniukų neturi ap-siaustu (paltų, overcoats); kuk-liausiai skaitant po 40 lt. už apsiaustą, čia reikia bent 80,000 litų.

c) 2,000 mokinių neturi dra-bužių; čia reikia bent 40,000 litų.

d) 2,500 vaikų neturi balti-nių, t. y. marškinių ir apatinių kelnų. Šiam dalykui reikia bent 25,000 litų. Iš visų šio-kiam tūkščių Vilniaus mokinių susilpimui būtinai reikia bent 460,000 litų.

Svarbiausias dabar trūku-mas Lietuvoje jaučiamas ap-rangos srityje; pavz. baltų au-deklo marškiniams beveik ne-begalima gauti. Amerikiečiai padaryt didėlį dalyką, jei at-siustų V.K.R. Komitetui kelius tūkstančius metrų gerų ir stip-raus balto audėklų vaikų mar-škinukams ir kelnaitėms siūti.

Norint tinkamai sušelpiti Vil-niaus neturtingus moksleivius reikėtų ne 460,000, bet mažiau-siai 700,000 litų, t. y. apie 120,000 dolerių.

LIETUVIS UZEME VAL-DZIOJE VIETA

BALTIMORE, Md. — Vie-tos lietuvis adv. Tamas G. Gray-Grajauskas tapo paskir-tas į svarbią valdžios vietą, bū-tent į Lands Division of the Department of Justice. Kaip-o sąžiningą ir darbštų lietuvių re-komendavo tarnybai italas kongresmanas Thomas D'Ale-sandro.

Adv. Tamas Grajauskas yra Baltimorėje gimęs ir augęs. Lietuviškai gerai kalba ir prieš 10 metų yra lankęs Lietu-voje, tėvų gimtoje šalyje. Gri-žęs atgal čia aktyviai dalyva-vo ir dalyvauja lietuvių judė-jime ir veikime. Baltimorės lietuviai džiaugiasi turėdami savo tarpe lietuvių advokatą ir užtarėją miesto reikaluose. Tamas Grajauskas yra baigęs Loyola kolegiją ir Balti-morės universitetą. Dirbo val-dišką darbą ir praktikavosi teiseje su Bayard Williams nuc. 1935 metų.

Sveikiname mūsų tautietį lai-mėjus vietą valdžioje tarny-boje ir linkime pasisekimo. Lai lietuvių reikalai Baltimorės mieste stovi lygmenai ar dar aukščiau kitų tautų.

P. J.

PABALTIO IR SKANDINAVŲ FILMOS

NEW BRITAIN, Conn. — Nors jau buvo minėta laik-raščiuose, kad AST Sandaras 32 kuopa rengia judamus pa-veikslus, balandžio 7 d., 2:30 val. popiet, Lietuvių svetainė-je, visgi norisi pakartoti, kad tas pinai įvyks. Filmos bus rodomos apie Lietuvą, Latviją, Estiją, Suomiją ir Švediją. Ro-dys ir aiškūs Vl. Mučinskas, buvęs Švedų-Amerikos Linijos lietuvių skyriaus vedėjas iš Brooklyn, N. Y.

Todėl vietos ir apylinkių lie-tuviai kviečiami atsilankyti skaitlingai ir pamatyti tas nau-jas ir vertingas Pabaltijo — Skandinavų filmas. Rodymas įvyks balandžio 7 d., 2:30 val. popiet, Lietuvių svetainėje, 354 Park St.

Petras P. Pilipauskas.

SUNKIAI SUZEISTAS IŠGYJA

BRIDGEPORT, Conn. — Pereito sausio mėn. 21 d., 14 metų Antanas Mockevičius su kitais vaikais kaž kur gavę ar radę šaunamąjį ginklą jį var-tinėjo ir mėgino šaudyti. Ne-laimė, ginklas iššovė ir patai-kei jaunajam Mockevičiui į kairiąją akį. Akis buvo sunkiai sužeista ir sužeistasis po ku-rio laiko neteko kalbos ir re-gėjimo. Buvo manoma, kad jis net mirs.

Bet ir laimė žmogų sekioja. Po tulo laiko jaunas Antanu-kas atgauna kalbą ir regėji-mą, akis gyja ir dabar, netru-kus, galutinai pasveiks. Jauna-sis lietuvis Mockevičius yra mokyns ir tarnauja prie alto-riaus bažnyčioje. Jis sako, kad Dievas yra gailiausias ir ge-ras.

Jaunajam A. Mockevičiui linkėtina galutinai sugyti ir būti geru lietuviu. Koresp.

● "Maistas" nupirko bro-lių Nuroku fabriką Šiauliuose, kuriame bus gaminami įvai-rūs odos dirbiniai.

Taip pat didelė bėda ir su bateliais — medžiagų atsargos jau baigiasi, galima susilaukti tokio laiko, kad batų nebėbus galima nusipirkti. Ir dabar, kai V.K.R. Komiteto posėdyje paaikšino p. Tumėnas, yra to-kių šeimų, kur trims vaikams yra tik tai viena pora batukų, bedel to j mokyklą vaikai eina, pasidalindami batais: vienas vaikas nueina į mokyklą tik-tai kas 3-tią dieną. K. V-as.

SVARBIOS FILMOS APIE MEDICINĄ

Sovietų Sąjungos Eksperi-mentalinis medicinos institu-tas Maskvoje pagamino 1939 metais 50 naujų mokslinių fil-mų.

Didelį dėmesį kelia filmos, skirtos garsiam biologui, aka-demikui Pavlovui.

Ziūrovas mato ekrane, kaip atsiranda šunyse sąlyginiai re-fleksai. Sunin įsvirkstė morfi-jaus. Jį tašo, jo akys pablūs-ta, jis pradeda snauti, paskui užmiega. Bandymas pakarto-jamas keletą kartų, paskui eks-perimentatorius prieina prie šunies su špricu ir apsimeta noris įsvirksti morfijaus, bet įsvirkstimo nepadaro. Vis dėl-to, šunį pradeda tasyti, ir jis pamažu užmiega.

Ilgamečiai bandymai Pavlo-vui ir jo mokyklai padėjo at-rasti naujus psichinių susirgi-mų gydymo metodus. Filmoje parodoma praktiškąjį Pavlovo mokslo pritaikymą apie mie-gą, kaip stbdomoji priemonė, apsaugo centralinę nervų siste-mą nuo žalingų sukretimų. Ziūrovas perkeliamas į klini-ką, kur su sukkeltojo miego narkozu, besitęsiančiu 6-12 parų, gydomi susirgę šizofreni-ja.

Ekrane parodomas puikios laboratorijos, visas mokslo miestelis, pastatytas Sovietų valdžios nutarimu netoli Le-ningrado, Koltušuose, kur dir-bo velionis Pavlovas ir kur jo gausūs mokiniai tebevykdo jo tolimesnius eksperimentus.

Dvi filmos, paskirtos sizo-mentaliniams medicinos institu-tams Maskvoje pagamino 1939 metais 50 naujų mokslinių fil-mų.

Didelį dėmesį kelia filmos, skirtos garsiam biologui, aka-demikui Pavlovui.

Ziūrovas mato ekrane, kaip atsiranda šunyse sąlyginiai re-fleksai. Sunin įsvirkstė morfi-jaus. Jį tašo, jo akys pablūs-ta, jis pradeda snauti, paskui užmiega. Bandymas pakarto-jamas keletą kartų, paskui eks-perimentatorius prieina prie šunies su špricu ir apsimeta noris įsvirksti morfijaus, bet įsvirkstimo nepadaro. Vis dėl-to, šunį pradeda tasyti, ir jis pamažu užmiega.

Ilgamečiai bandymai Pavlo-vui ir jo mokyklai padėjo at-rasti naujus psichinių susirgi-mų gydymo metodus. Filmoje parodoma praktiškąjį Pavlovo mokslo pritaikymą apie mie-gą, kaip stbdomoji priemonė, apsaugo centralinę nervų siste-mą nuo žalingų sukretimų. Ziūrovas perkeliamas į klini-ką, kur su sukkeltojo miego narkozu, besitęsiančiu 6-12 parų, gydomi susirgę šizofreni-ja.

Ekrane parodomas puikios laboratorijos, visas mokslo miestelis, pastatytas Sovietų valdžios nutarimu netoli Le-ningrado, Koltušuose, kur dir-bo velionis Pavlovas ir kur jo gausūs mokiniai tebevykdo jo tolimesnius eksperimentus.

MŪSŲ LAIKŲ URVAZMOGIS

Pietų Prancūzijoje, Provan-se, randasi dideli Luberono kalnai, kurių pašlaitėse dunk-so Plenso lygumos. Tai yra nykiš, bet įdomios ir didingą paeitį turinčios vietos. Čia be-veik kiekviename žingsnyje su-tinkama įvairių istorinių seno-vės liekanų iš urvinio, akmens ir žalvario gadyčių žmogaus gyvenimo. Šitose apylinkėse stūkso kažkokių mūro pastatų griuvėsiai, kurie čia buvo pa-statyti dar prieš Kristaus gim-i-mą, uolose matyti žymės kaž-kokio laukinių žmonių cirko, visur pilna natūralių ir dirbt-i-nių urvų ir baugių landynių, kuriose kadaise gyveno šian-dienės žmonių protėviai. Šio-je vietoje randasi viena ypatin-gai nyki lyguma, kuri kadaise buvo vadinama Kėdrų slėniu. Šitoje lygumoje auga tik skur-džios žolės ir menki krūmokš-niai ir kur-ne-kur stūkso ap-samanoje išdžiūvusių medžių kamienai. Tai šio slėnio gro-tose sau sudarę prieglaudą vie-nas dvidešimto amžiaus gyven-tojas, kuris, nusivylęs žmonė-mis ir jų didžiai neapkęsdama-s, tapo atsiskyrėliu. Šio at-siskyrėlio pavardė yra Benitė, kuris save mėgsta vadinti "Ok-sigeno filosofu."

Dabar šis Benitė savo išvaiz-da iš tikrųjų yra panašus į lau-kinį urvinį žmogų: visas ap-žėlęs plaukais ir šurkščia barz-da, apsikaršęs skarmalais, įlindęs į zuperio maišą, kuria-me padarytos skylės kaklui ir rankoms. Ant galvos jis nešio-ja seną rudą skrybėlę, o ant vienos rankos yra užsimovęs aliuminį žiedą su gintaro aku-te. Čia jis gyvena viename ūr-ve, kuriame kadaise prieš Kris-taus gimimą gyveno urvažmo-giai ligūrai. Urve yra keletas indų, keletas skudurų ir vieno-je kerležėje dvi statulėlės — Šv. Jėzaus Širdies ir Lurdo Šv. Mergelės. Be to, šiame ūrve atsiskyrėlis Benitė turi dar ir draugą — tik ne žmogų, nes jis yra žmonių piešas, bet gra-žią, riebią jūrų kiaulytę. Be-nitė maitinasi pupomis, lauki-niais vaisiais, šaknimis ir au-galais, kuriuos jis savotiškai parengia stalui. Retkarčiais gal-lestingi apylinkės kaimiečiai ir

piemenys jam pristato ir stip-resnio maisto.

Benitė be galo neapkenčia žmonių, ir bet kokiu jo urvo lankytoju. Jei kas nors keleta kartų į jo urvą apsilanko, tai jis būtinai kuriam laikui persi-kelia gyventi į kitą urvą. Be-nitė sakosi esąs laimingas tik tuomet, kai nemato žmonių. Pas jį atsilankius vienas žur-nalistui, jis su juo truputį pa-kalbėjo ir leidosi nufotogra-fuoti, bet vėliau pasakė:

—Aš jus patenkinau, galė-site į laikraščius išidėti mano nuotraukas, tačiau daugiau čia negrįžkit ir neatsiūskit kitų.

Bet vis dėlto jis sutiko, kad jam būtų pristatomas vienas Paryžiaus dienraštis.

Lietuvių darbininkų ištiko nelaimė

Klaipėdos celulozės fabrike dirbęs lietuvis darbininkas J. Budrys pasprūdes įkrito į ka-tilą, kuriame virinama medie-na ir labai nusiūtinio. Katile tekę jam išbūti kelias minutes ligi kiti darbininkai pamatę ir ištraukė. Nelaimės ištiktasis paguldytas ligoninėje.

SVETIMTAUTIS DARBUOJASI DEL LIETUVIŲ

BALTIMORE, Md. — Kovo 15 d. kongresmano Tamo D'Alesandro pastangomis adv. Tamas Grajauskas gavo gerą darbą Washingtone, Teisingu-mo Departamente. Kongres-manas D'Alesandro vos tik iš-buovs du metu kongresmanu daug daugiau yra pasidarba-ves dėl lietuvių, negu kiti iš-buovė per dvyliką metų.

Šiais metais prisiėina vėl Kongresmano ir Senatoriaus rinkimai. Tad p. D'Alesandro vėl kreipiasi pas lietuvius, kad pagelbėtų jį išrinkti savo bal-sais. Kongresmanas D'Alesan-dro prisizada, jeigu bus išrink-tas, daugiau gauti lietuviams valdžios darbų. Kongresmanas D'Alesandro priklausio prie Lietuvių Demokratų Klubo, 816 W. Lombard St. ir šiame klube jis visada aktyviai daly-vauja.

Virš minėto klubo dabarti-nio pirmininko S. Janušo pa-sidarbavimu pradeda gauti valdžios darbų. Prie šio klubo priklauso suvirš 300 narių vyrų ir merginų. Prie šios or-ganizacijos priklauso daktarų, advokatų, dentistų, biznierių, kriaucių ir šiaip visokių ama-tininkų.

Ateinančiais šios valstijos rinkimais manoma išstatyti ke-lius lietuvius į valdžios ūrė-dus, nes jau yra užtekinai priaugę gabių lietuvių, kurie gali užimti valdžios vietas. Tik reikia daugiau lietuviams pa-sidarbuoti ir prie viršminėtos organizacijos prisirašyti, ar ją remti.

Prie užbaigos, dar sykį pra-šyčiau, kada ateis rinkimų die-na,—gegužės 6 d., kad nepa-mirštumėte padėti savo balsą už kongresmaną D'Alesandro, lietuvių gerą draugą.

Demokratas.

● Sausio 31 d. duomenimis, pinigų apyvartoje yra 205 mil-lijonai 85 tūkstančiai litų. Iš jų 39.38 mil. litų monetomis.

"DIRVA"

25 m. Jubiliejinis vaju

Tautinis savaitinis laikraštis eina 25-ti metai

Redaguoja žinomas rašytojas K. S. KARPIUS

Prenumerata metams:
Amerikoje \$2.00.
Pusei metų \$1.00.

Ekstra: kurie išsirašys laike Jubiliejinio metų, 1940, gaus Dirvą per 15 mėnesių už tą patį metinį mokesį, \$2.00.
Susipažinimui viena laikraščio laida siunčiama dykai.

"DIRVA"

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

AMERIKOS LIETUVIS

Departyvės kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis PRISIŪSK \$2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

\$5.00 VERTĖS KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-ju skirtingų rusių knygu, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvių" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai

Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

NAUJAI IŠLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prizūrėjimo Knyga
SU PRIEDU

Kaip Pagaminti Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta į 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimui Receptų. Kaina tik \$1.00.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

VIENYBĖ

PAVASARIS IR PARENGIMAI

Štai jau ir seniai laukiamas pavasaris priartėjo. Nors oras dar šaltas ir jo sąlygos diena iš dienos keičiasi ir mainosi, bet jau pavasarinė dvasia pilnai pas visus juntama. Su pavasariu sumažėja mūsų energija ir darbingumas viduje. Mūsų noras ir troškimas yra daugiau būti laisvam, atsipalaiduoti nuo tiesioginių pareigų ir nors vandėlę praleisti laisvoje gamtoje, saulės, oro ir vandens prieglobstyje...

Pavasariui stojus organizacijos ir įvairios draugijos bei klubai sukurta su sezoniniais parengimais, išvažiavimais, piknikais ir panašiomis iškilmomis. Gamta visus vilioja pas save bent vandėlę pobūti, pasidžiaugti būryje draugų, pažįstamųjų ir svečių.

Organizacijos, rateliai bei kiti rengia vasarinius parengimus savo tikslais ir savo naudai. Laikraščiai rengia piknikus savo leidžiamųjų organų palaikymui, tobulinimui. Žinoma, vien tik iš skaitytųjų praturtinti sunku yra laikraščiams išsiversti apskritus metus. Išlaidų būna daug, o pajamos tik apribotos. Reikia juk daugiau pajamų gauti, sukelti, kad išlaikius savo leidžiamą laikraštį ir jį tinkamai išleisdamas pateiktų skaitytėjui.

Vienybės dienraštis vasaros sezono surengia gražius ir linksmus piknikus. Žmonės skaitlingai ir juos lankosi ir pama. Šiais metais, tiksliau sakant, šis pavasaris ir vasaros sezoną piknikų dienraščio vardu įvyks daugiau, negu kad būdavo perėjais metais.

Dienraščio rėmėjų pasidarbavimu tikimės šiemet turėti bent du piknikus Connecticut valstybėje, vieną Pensilvanijos valstybėje, Philadelphia Lietuvos lietuvių ir vieną ar du Brooklyn. Į piknikus bus rengiamos linksmos ekskursijos. Piknikų datos bus vėliau paskelbtos spaudoje. Reikia tikėtis iš visuomenės paramos ir skaitlingo dalyvavimo dienraščio parengimuose, kurie tik įvyks šiame sezono. Tik visų bendromis jėgomis ir bendru keliu einant bus užtikrintos pasekmės dienraščio ir visų pasitenkinimas pramogomis.

N. J. VALSTYBĖJE ARKLIŲ LENKTYNĖS

TRENTON, N. J. — Pranešama, kad specialus komitetas išsiryšęs leidimą valstybėje arklų lenktynėms. Komitete dirba žmonės tuo būdu vertėsi kitur ilgus metus, kaip pav. L. A. Reilly. Galimai prie to atsiras ir daugiau darbo kai kuriems žmonėms.

OPERETĖS CHORO NARIAMS

Ir šio penktadienio vakarą kaip paprastai choro nariai susirenka eilinei praktikai Piliesių klubo svetainėje. Rengiamai operetėi dar specialios praktikos įvyksta antradieniais vyrams ir trečiadieniais merginoms.

Prie metinio koncerto smarkiai ruošiamasi, kuriame bus suvaidinta graži operetė "Sylvija". Choro nariai privalo lankyti praktikas reguliariai paskirtomis dienomis. Būtų labai gerai, kad ir daugiau jaunimo prisirašytų prie choro ir dalyvaudėtų tame veikime.

Operetės Choro Valdyba.

IŠKILMĖS LAGUARDIJOS AERODROME

Jau net penki šimtai policininkų paimta tarnybon šį sekmadienį į LaGuardijos aerodromą. Mat šį sekmadienį atidaromas naujai pastatytas aerodromas vardu LaGuardia Field tiesioginiam oro susisiekimui su Europa ir kitomis pasaulio šalimis. Ceremonijos aikštėje prasidės apie 2 val. po pietų dalyvaujant pačiam miestų mayorui ir kitiems aukštesniems valdininkams ir aviacijos lakūnams. Apie 2:30 val. bus laukiama atskrendant vadinamo Yankee Clipper lėktuvo iš Bermudos. Kitas Atlantic Clipper lėktuvas išskris į Lisaboną. Tai Pan Amerikos linijos didieji lėktuvai pritaikyti tolimam susisiekimui.

Aerodromo atidarymo iškilmėse tikimasi, kad dalyvaus labai daug žmonių. Bus specialios ceremonijos atidarant susisiekimo liniją.

NAUJA SLAUGIŲ ORGANIZACIJA

New Yorko valstybėje slaugės, kurios yra baigę specialius mokslus ir dirba ligoninėse ilgesnį laiką gauti leidimus pagal įstatymus, organizuojasi ir kuria naują slaugių grupę. Šios organizacijos viršininkė praneša, kad organizacijai užuomazga padaryta jau 1938 metais ir čarteris gautas.

Organizacijos centras busias 250 W. 57th St., Manhattan.

VIS GAISRAI GRĖSIA

Dažnūs gaisrai ypač didmiestyje pasitaiko. Užvakar du didesni gaisrai įvyko gyvenamame name 2220 Bath Ave., Brooklyn ir 172 Bay 31st St. Nuostolių padaryta apie \$10,000. West End linijos gatvėkariai buvo sulaukyti 30 minučių laiko.

ENERGINGAS VIENYBĖS PLATINTOJAS

Antanas Matjōška

Šis jaunas veikėjas yra VIENYBĖS Administracijos igaliotas mūsų dienraščio atstovas Massachusetts valstybėje ir kaimyninėse valstybėse. Jis labai energingai darbuojasi užrašinėdamas dienraštį VIENYBĖ. Visi geros valios lietuviai prašomi kooperuoti su p. A. Matjōška dienraščio VIENYBĖS palaikymui ir jos platinimui.

350 PARODOS POLICININKŲ

Pasaulinės Parodos Saugumo komisierius J. J. Sullivan praneša, kad šiemet parodos sezono metu dirbs tik 350 parodos policininkų tvarkai palaikyti. Pereitais metais atidarant parodą tokių policininkų buvo 600, bet vėliau sumažinta net iki 200.

GIMTADIENIŲ SUKAKTUVĖS

Elena Sukauskas, 365 Humboldt St., Brooklyn kovo 16 d. atšventė savo gimtadienį.

Marijona Kondforaitė, 490 Lincoln Ave., Brooklyn kovo 16 diena.

Tą pat dieną gimtadienį minėjo Vytautas Subačius, 314 So. 4th St., Brooklyn.

Kovo 20 d. Elena Morris, 56 Sheridan Ave., Brooklyn atšventė gimtadienį.

Vėlyvų sekmadienį susivedė Apolonija Čėplaitė, 248 Conklin Ave., Brooklyn su p. Harris, gyvenančiu tam pat name. Svočia buvo ponija Cidronienė, 695 Lenox Road, Brooklyn.

J. Valaitis.

SUIMTASIS BANDĖ NUSIZUDYTI

Tūlas Bodolato buvo suimtas įtariant užmušus pereinamo vasario mėn. moteriškę. Jis buvo tardomas ir laukė teismo. Užvakar norėdamas įvykdyti nusisėsti su savi, mėgino nusizudyti šokdamas į rūsį. Nujau buvo nugabentas į Kings County ligoninę. Padėtis kritiška. Bodolato yra našlys ir 4 vaikučių tėvas.

SVEIKINIMAI IS FLORIDOS

Vienybiete ponija Ona Kiburienė viešėdama Miami, Floridoje, nepamiršo ir mūsų brooklyniečių pasveikinti iš saulėtojo krašto. Siunčia vieniems linkėjimus.

Ponija Ona Kiburienė Floridoje leidžia laiką jau kelinta savaitę.

IŠTAISYTA LUNA PARK

Dekoration dienoje bus su iškilėmis atidarytas sezonui Luna Park, kuris naujai išpuošti ir pertaisyti kainavęs \$100,000.

Netrukus Coney Island ir vėl atgys su tūkstantinėmis miniomis žmonių sekmadieniais ir savaitės dienomis.

RENKAMOS AUKOS KINIEČIAMS

Nelėmtas karas duoda valstybėms ir žmonėms neįkainojamų nuostolių. Valstybei tenka medžiaginis nuostolis, gyventojams skurdas ir dvasinis vargas.

Didžioji Kinijos valstybė jau ilgą laiką ginasi nuo puolikės Japonijos. Kinija ir jos gyventojai pergyvena didelį skurdą ir vargą. Esantis New Yorko specialus komitetas remti Kinijos gyventojus rūpinasi jų sušelpimu. Užpultosios Kinijos gyventojus užpuolė ligos ir badas. New Yorko tas komitetas skubina tuos žmones sušelpiti įvairiais atžvilgiais. Komitetas nori sukelti New Yorke iki \$150,000 ir pasiūti ir reikalinga vieta. Tam tikslui yra rengiami įvairūs parengimai ir renkamos aukos.

Aukos Kinijai, aukos Suomijai, aukos ten ir tam, aukos ir aukos. O karas savo rėžtu važiuoja ir gana. Jis nekrepia domės kas vargsta ir kas aukojasi. Jo nasrams reikia daug maisto...

Nuo kovo 22 dienos Roxy teatre demonstruojama filmas "Primrose Path." Vyriausiose rolėse dalyvauja Ginger Rogers ir Joel McCrea. Filma graži ir imponuojanti, verta pamatyti.

BOSTONO RADIO

Šeštadienį, kovo 30 d. programa per stotį WORL, 920 kiloc., 8:30 iki 9 val. ryte bus sekanti:

"Saulutės" mergaičių choras iš So. Bostono. Pianistės Olga Jarusevičiūtė ir Lillian Starkiūtė iš S. Bostono. Mrs. Jane Martin iš S. Bostono duos "Kopūstų Salad" receptą. Žinios.

Sekmadienį, kovo 31 d. programa iš tos pačios stoties nuo 9:30 iki 10:30 ryte bus sekanti:

Longino Buinio, Jr. Cavalieri orkestras iš S. Bostono. Dainininkė Rožė Merkeliūtė iš S. Bostono. Smuikininkas L. Buinis, Jr. iš Cambridge. Armonistas Vladas Volusnavičius iš Needham. Dain. Adelė Lušitė ir Povilas Lapėnas, Jr. iš S. Bostono. Kalbės adv. Z. Šalnienė iš S. Bostono.

Po programai prašome parašyti laiškėlių ar atvirutę į stotį WORL, Lithuanian Program, Boston, Mass. ir pareikšti savo įspūdžius.

Steponas Minkus, garsintojas.

POLICININKO KULKA SUŽEIDĖ

Policininkas Frank Fudge Coney Island dežuruodamas pamatęs juodą automobilį smarkiai važiuojant. Manymas, kad tai plėšikų automobilis, paleidęs keletą šūvių iš savo tarnybinio revolverio.

Tuo tarpu namų 1184 77 St. rūsyje žaidęs 12 metų vaikas Anthony Lanese. Kulka atsimušė į sieną ir atšokusi per langą įstrigo į vaiko petį. Jis tuojau buvo nugabentas į Harburo ligoninę. Sužeidimas nebuvo pavojingas. Dalykas tiriamas.

DARBAS UŽTIKRINAMAS

Lankančiam Brooklyn Technical High School aeronautikos kursą ir gaunantiems praktinę mokyklą, ir pasispecializavus, didžiūnai yra užtikrinama gauti toje srityje darbus išėjus iš mokyklos.

Mokiniai praktikuojasi prie dirbimo ir statymo lėktuvų. Baigę mokyklą jie išeina su jauno techniko pažymėjimais.

Ar Tamsta atlikai savo kasdieninę pareigą ir užsimokėjai dienraščio prenumeratą? Jei ne — padaryk nieko nelaukdamas.

SKELBKITES VIENYBĖJE

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

VIENYBĖS ĮSTAIGA ATDARA SEKMADIENIAIS

Kad palengvinti Vienybės skaitytoiams, rėmėjams ir draugams užsimokėti prenumeratą už dienraštį bei kitus reikalus su įstaiga atlikti, Vienybės administracija bus visuomet atdara ir sekmadieniais nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietu.

LIETUVISKA RESTAURACIJA BAR & GRILL

Gaminama amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgiai. Galima gauti Amerikos ir importuotus degtinai, vyno ir gero alaus. Lietuviškas kumpis, rūkyti klibasai ir kopūstai galima gauti kasdien.

Joseph Zeidat,
411 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

NUPIGINTAS RAKANDŲ IŠPARDAVIMAS NUPIGINAME KAINAS 30 NUOSIMCIU

Taip nupigintomis kainomis parduodame įvairius rakandus. Pasirinkimas didelis.

BEDROOM SETS — PARLOR SETS
STUDIO COUCHES—KITCHEN SETS
DINETTE SETS, MATRASAI IR SPRINGSAI

Grand Chair Corporation

LIETUVIAI RAKANDŲ IŠDIRBĖJAI

ANT. PETRAITIS, Biznio Vedėjas
409 ir 436 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-8451

VINCAS J. DAUNORA APTIEKORIS

PUSŠVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs - be jėgės? Neturi apetito, biarūs pūdesi akumalai? Rūkintis vidurinė? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo - varok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk sveiku.

KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS

229 BEDFORD AVE.
KAMPAUS, NORTH 423 GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. ST 44 2-5043

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-4335 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

ESTATE OF A. J. VALANTIEJUS

Veronica R. Valantiejus, Licensed Undertaker
54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
TEL. NEWTON 9-4464

ESTATE OF BARRY P. SHALINS

(ŠALINSKAS)
Vestie B. Davis, Licensed Mgr.
84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

A. RODZEVICZ

(RADZEVICIUS)
Tel. STagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783 Night HAVemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA

NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalsams

TARZANAS IR TORO AMŽINOJI UGNIS

60.—Athea paliepė Tarzanui su Wong eiti atgal. Daktaras Wong kreipėsi į karalienę su nuolankia šypsena: "Atsiprašau, o šviesiausioji Toro dukra! Ar galiu aš nužeminti paklausti, kur yra tos kasyklos, iš kurių gaunami šie begaliniai turtai? Ar jos čia arti, ar kur labai toli?"

Athea, lyg ką žadėdama, atsilypė: "Šių turtų kasyklos yra šio pat miesto Toro ribose. Jei viskas bus gerai, tu Wong Tai gal ir pamatysi jas." Chinitis labai žemai nusilenkė ir mandagiai atsakė: "Jei Jūsų Karališkai Didybei bus malonu paliepti, aš begalo būsiu laimingas."

Grįžęs pas savo draugus Tarzanas nenorėjo pasakoti apie pasimatymą su Athea. Daktaras Wong nieko kita nekalbėjo, kaip apie matytus begalinius turtus. Jis kalbėjo ir kalbėjo, kol visi sumigo... Praėjo naktis... Prašvito rytas Saulė pradėjo žviesti pro apkaustytus langus.

Apie septintą valandą duryse pasirodė milžinas Mungo ir suriko: "Visi eikite pas karalienę Athea! Visi sykiu!" Tarzanui dabar buvo aišku, kad atėjo lemiamoji valanda. Gyvybė ir mirtis buvo dabar lemiamas. Ar reikės mi. ti, ar amžinose kanciose gyventi, priklausys nuo Atheos noro.

Kas bus toliau - žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje